

Smotra Dalmatinska

La Rassegna Dalmata

DODATAK
Objavitelju Dalmatinskomu

SUPPLEMENTO
all'Avvisatore Dalmato

Cijena je na godinu Objavitelju Dalmatinskomu i Smotri Dalmatinskoj za Zadar kr. 6; za Austro-Ugarsku kr. 8; samom Objavitelju Dalmatinskomu za Zadar kr. 3; za Austro-Ugarsku kr. 5; samoj Smotri Dalmatinskoj za Zadar kr. 3; za Austro-Ugarsku kr. 5. Na polugodište i na tri mjeseca plaća se surazmjerno. Pojedini brojevi Objavitelja Dalmatinskoga stoje 6 para, a pojedini brojevi Smotre Dalmatinske isto 6 para. Zastareni brojevi para 20.
Pitanja za predbroju, uz koja nema dotičnih svota, ne će se ni u kakav obzir uzeti; pitanja za uvrstbe, uz koja nema prilične preplate, biti će povraćena. — Preplate se šalju peštanskim naputnicima. — Rukopisi se ne vraćaju. — Neplaćena se pisma ne primaju.
Pisma i novce treba šaliti „Uredu Dalmatinskog Objavitelja u Zadru“
Za uvrstbu Oglasa u zadnju stranicu valja se obratiti Tiskaru!

Prezzo d'associazione per un anno: Per l'Avvisatore Dalmato e la Rassegna Dalmata per Zara cor. 6; per la Monarchia A-U. cor. 8; per l'Avvisatore Dalmato soltanto, per Zara cor. 3; per la Monarchia A-U. cor. 5; per la Rassegna Dalmata soltanto, per Zara cor. 3; per la Monarchia A-U. cor. 5. Semestre e trimestre in proporzione. Un singolo numero dell'Avvisatore e Dalmato costa cent. 6; un singolo numero della Rassegna Dalmata cent. 6. Numeri arretrati cent. 20.
Domande d'abbonamento senza il relativo importo non vengono prese in considerazione; domande per inserzioni non accompagnate da un'anticipazione corrispondente, vengono restituite. — Abbonamenti ad anticipazioni si spediscono mediante assegno postale. — Manoscritti non si restituiscono. — Lettere non affrancate si respingono.
Corrispondenze e denari sono da indirizzarsi all'Ufficio dell'Avvisatore Dalmato in Zara.
Per l'inserzione degli Avvisi nell'ultima pagina rivolgersi alla Tipografia

IZLAZI SRIJEDOM I SUBOTOM

SI PUBBLICA AL MERCOLEDÌ ED AL SABATO

Prvim januara 1915 otvara se pretplata na „Objavitelju Dalmatinskom“ sa „Smotrom Dalmatinskom“ i na samu „Smotru Dalmatinsku“ po cijenama naznačenim na čelu lista.

Gospoda pretplatnici, kojima pretplata dospijeva, umoljena su da je na zgodno vrijeme obnove, kako neće pretrpeti prekidanja u primanju lista.

Zupski uredi, pučke i građanske učione i samostani u Dalmaciji plaćaju za „Objavitelju Dalmatinskom“ i za „Smotru Dalmatinsku“ kr. 2:40 na godinu i to sve u jedan put i unaprijed.

Dok traje ratno stanje, službeni list „Objavitelju Dalmatinskom“ izlaziće i dalje svakoga dana.

S obzirom na to, što su poskočili štamparski, poštanski i drugi troškovi radi dnevnog izdavanja lista, to je cijena za predbroju na „Objavitelju Dalmatinskom“ povišena za jednu krunu mjesečno. Za župske uredne, pučke i građanske škole i samostane u Dalmaciji cijena se povišuje za 50 para mjesečno. To se povišenje ima plaćati unaprijed za tri mjeseca.

Oni koji ne isplate to povišenje primaće „Objavitelju Dalmatinskom“ jedino dvaput na nedjelju, kao obično.

Telegrami Uredništva.

Telegraphen Korrespondenz-Bureau.

RAT.

Naši bojevi u ruskoj Poljskoj i Galiciji.

BEČ, 31. Službeno se objavljuje: Jučer su Rusi razvili življu radinost u Bukovini i na Karpatima. Naše se čete drže na rijeci Suczavil i na gorjama području Černomoza. Dalje na zapadu na visovima Karpatskih kosa, pak u dolini Nagy-Aga kod Oekoermeze, gdje se jučer iznove izjalovio neprijateljski napadaj uz teške gubitke po nj, i napokon na najizvjestijem području Latorceze i na sjever uzsočkog klanca. Na zapad ovoga klanca neprijatelj, čije se napredovanje tu zaustavilo, nema u svojim rukama nijednoga Karpatskoga prijelaza.

U kraju Gorlice i na sjevero-istočnoj strani Zakliczyina bili su jučer i noćas svagdje odbijeni česti žestoki ruski napadaji. Na Nidi vladao je mir. Dalje na sjever napreduje napadaj savezničkih. Ispred Przemysla ustanovljeno je, da ima ruskih izvidnica u austrijsko-ugarskim uniformama. Časnici i momčad, koji se služe tom nedopustivom ratnom varkom, nemaju prava na pogodnosti međunarodnih zakona i na običaje, koji vrijede u ratu.

Na balkanskom ratištu još se miruje. Na istok Trebinja naše je topništvo nakon topovske bitke, koja je potrajala više sati, prisililo Crnogorce da uzmaknu.

Zamjenik poglavice generalnog štaba v. Höfer generalmajor.

BEČ, 1. Službeno se objavljuje: Bojevi na Karpatima i u Bukovini još se biju; jučer nijesu doveli ni do kakve promjene u položaju. U bialskome kraju na jug Tarnowa bilo je preko jučerašnjega dana i u noći odbijeno više neprijateljskih napadaja uz teške gubitke po neprijatelja. Naše su čete pri tome zarobile 2000 ljudi i zaplijenile 6 mitraljeza.

Na sjever Visle trajna jaka magla sprečava ratovanje; stoga se djelimice miruje, a djelimice malo uznapredovalo.

Na južnome se ratištu nije ništa dogodilo.

Zamjenik poglavice generalnog štaba v. Höfer generalmajor.

Bojevi njemačkih četa.

BERLIN, 31. Iz velikoga glavnoga stana javlja se: Na zapadnome ratištu pokraj obale uopće se mirovalo. U jednome selištu na južno-istočnoj strani Reims-u, koje smo razbili, uništili smo cijelu francusku kumpaniju. Jaki francuski napadaji na sjever Chalon-a bili su odbijeni. Na zapadnim argonnskim gorama znatno smo uznapredovali, otevisi više opkopa i zarobivši preko 250 Francuza. U filireyskome kraju izjalovili su se francuski pokušaji napadaja. Isto su tako propali francuski napadaji na zapad Sennheim-a. Na istočnome ratištu položaj u istočnoj Pruskoj i u Poljskoj na sjever Visle nije se promijenio. Pokraj Bzure i na istok ove rijeke bojevi se još biju. U području Rawe naša je ofenziva napredovala. Na istočnoj obali rijeke Pilce položaj se nije promijenio.

Vrhovna uprava vojske.

„Wolff-Bureau“ doznaje iz glavnoga stana: Njemačke su čete u progibanju Rusu poslije bojeva kod Lodza i Lowicza zarobile preko 56.000 Rusu i zaplijenile mnogo topova i mitraljeza. I tako je cijeli plijen naše ofenzive, koja je započinjena u Poljskoj 11 novembra, porastao na 136.600 zarobljenika, preko 100 topova i preko 300 mitraljeza.

BERLIN, 1. (Službeno). Kod Nieuporta nije se ništa bitno desilo. Na istok Bethune, na jug Kana-

la otešli smo Englezima opkopa. U argonnskim gorama naši su napadaji uznapredovali. Opet je palo u naše ruke 400 zarobljenika, 5 mitraljeza, 4 sprave za bacanje mina i mnogo drugoga oružja i municije. Na sjevero-zapadnoj strani Saint Mihiel-a zapalili smo topovskom vatrom francuski tabor, koji se nalazio kod La Lahaymeix-a. Svi napadaji kod Flirey-a i na zapad Sennheim-a, koji su se jučer ponovili, bili su odbijeni.

Na istočnoj pruskoj granici i u Poljskoj položaj se nije promijenio. Jaka magla sprečava ratne operacije.

BERLIN, 1. Iz velikoga glavnoga stana javlja se: Ratni plijen, koji su zarobile u decembru čete što se bore u argonnskim gorama, iznosi usve: 2950 neranjenih zarobljenika, 21 mitraljezu, 14 sprava za bacanje mina, 2 revolverska topa, 1 obicu od tuča.

Vojna zapovijest Cara Vilima.

BERLIN, 1. Car je izdao vojnu zapovijest, u kojoj ističe sjajne pobjede i velike uspjehe što su postignuti i sjetivši se slavnih djela flote, kaže: Ali neprijatelj još nije svladan; uvijek se nove čete gomilaju protiv naših i s nama vjerno savezničkih vojska. Ali njihov broj ne plaši nas. Mi smijemo tvrdim pouzdanjem gledati u budućnost.

Broj zarobljenih oficira i vojnika što se nalaze u Njemačkoj.

BERLIN, 1. Po službenoj statistici bilo je koncem godine u Njemačkoj 8.138 zarobljenih oficira i 577.875 zarobljenih vojnika.

Engleska ratna lagja potonula u Kanalu.

BERLIN, 2. Iz Londona se javlja službeno: Engleska linijska lagja „Formidable“ potonula je jutros rano u Kanalu. Mala je krstarica spasila 71 čovjeka. Moguće je, da druge lagje spase one još koji su preživjeli. Engleski pressbureau dodaje: Još nije stalno, da li je uzrok potonuću mina ili torpedski hitac podmorskoga broda.

„Formidable“ je ostarija linijska lagja iz god. 1898 od 15.000 tona; posada joj se sastojala od 760 ljudi.

Linijski brod „Formidable“; rimut god. 1898, dug met. 122, širok m. 23, tone met. 8,7, razmjesta ton. 15.000, pokretna snaga označ. konjskih snaga 13.511, brzina 18 uzlova.

Mine u Sjevernom Moru. Četiri lagje potonule.

LONDON, 1. Veliki parni brod nepoznate narodnosti udario je o minu kod Flamborougha i potonuo. Regbi da se cijela posada utopila.

LONDON, 1. Kapetan holandskijskog parnog broda „Leersum“, koji je u Sjevernom Moru udario o minu i potonuo, priča, da je u subotu u večer vidio gdje pred njegovim brodom drugi brod tone.

Ribarski brod „Loy“ iz Lowestofta udario je u Sjevernom Moru na minu i potonuo sa svom posadom.

Njemački aeroplani nad Dunkerque-om.

LONDON, 1. „Daily Mail“ javlja iz Dunkerque-a: Četiri njemačka zrakoplova jučer su za po sata bacala bombe na grad. Petnaest je osoba ubijeno, trideset i dvije su ranjene. Čete su pucale na zrakoplove, ali su im oni umakli.

Engleski avijatičar koji je vodio napad na Helgoland.

YMUIDEN, 1. Ribarski parni brod dovezao je ovamo engleskog zrakoplova Hawnette, zapovjednika zračne flote, koja je nedavno napala Helgoland. Bio je spasen ne daleko od Helgolanda. Ostao je sedam dana na brodu koji ga radi oluje na moru nije mogao da iskrca.

20.000 Druza dobrovoljaca kreću na ratište.

CARIGRAD, 1. Telegram iz Damaska javlja, da je Emir Said, vođa Druza, prispio u Damask na čelu 300 konjanika i navijestio valji, do 20.000 Druza dobrovoljaca spremni su da krenu na ratište.

Saopćenje turskoga glavnoga stana.

CARIGRAD, 1. Glavni stan javlja: Prodiranje glavne vojske u Kavkazu uspješno napreduje.

Egipatsko zakonodavno zasjedanje odgogjeno.

LONDON, 1. „Times“ javljaju iz Kaira: Početak zasjedanja zakonodavne skupštine odgogjen je na 15 februara.

Pribjegllice iz Sirije u Aleksandriji.

LONDON, 1. Po jednoj vijesti „Times-a“ stiglo je u Aleksandriju 1500 pribjegljica iz Sirije.

Željeznički sukob u Engleskoj.

LONDON, 1. Na stanici Ilford na istok Londona sukobili se vozovi. Lokomotiva i nekoliko vagona srušili se, pri čemu deset je osoba poginulo a dvadeset ih je što teško što lako ranjeno.

Opći ratni položaj.

Vojni stručnjak „Neue Freie Presse“ piše: Dogadjaji posljednjih dana na ratištima mogu se u kratko obilježiti riječima, da se na istoku i na zapadu bojevi nastavljaju.

Na istoku 26 o. m. nije bilo nikakove promjene u istočnoj i zapadnoj Pruskoj. Nijemci su u području Bzure i Havke lagano dalje napredovali. Isto se tako uspješno nastavila ofenziva savezničkih na jugoistoku Tomasova; suzibile su se ruske navale iz južnoga pravca na Inovodz. Izjalovili su se neprijateljski napadaji na donjoj Nidi.

Za 27 o. m. nije se ništa novo javilo iz istočne Pruske i Poljske na sjeveru Visle. Na lijevoj obali Visle razvile su se naše navale usprkos vrlo nepovoljnom vremenu. Na frontu naših četa u južnoj Poljskoj nije se dogodilo ništa važnijega.

Na istočnom frontu u Galiciji naše su se čete 26 o. m. donekle povukle pred ruskom ofenzivom, koja je počela na galičkim Karpatima između Rimanova i Tuhoa. Neprijateljske su se navale na donjom Dunaju razbile. Položaj je na Karpatima ostao nepromijenjen.

Na 27 p. m. javilo se, da su se toga dana naše čete uklonile navali Rusu iz kraja na sjeveru klanca Dukle, te da su se suzibile vrlo žestoke neprijateljske navale između Biale i Dunajca, u prostoru na sjevero-istoku Zakliczyina. Na istočnim se Karpatima nije ništa važnijega dogodilo.

Do su se dakle u Poljskoj 26 i 27 p. m. uspješno nastavile navale savezničkih, morali smo u Galiciji dopustiti prejakome pritisku neprijatelja. Klanc Dula leži oko 20 kilometara na jugu Dukle na ugarsko-galičkim granici, a kotiran je sa 502 metra. Pošto se do dobrovoljno povukli, naskoro će uspjeti, da se zaustavi daljnje prodiranje neprijatelja.

Vijesti o prilikama na balkanskom ratištu omogućuju potpun prijedog o položaju. Javlja se, da su Crnogorci već na početku rata zauzeli uzak uski okrajak zemljišta od Špiča do Budve, da se na istoku Trebinja nalaze slabiji crnogorski odredi na hercegovačkom pograničnom zemljištu, da na istoku Drine kod Foče-Višegrada stoje srpske čete, koje se nijesu povukle ni za naše ofenzive. Ove se vijesti ne smiju ni precjenjivati ni potcjenjivati. Velik će udarac u glavnom pravcu opet sve rascistiti.

Srbi su 27 decembra opet digli u lagum zemunski most.

Na zapadu se 25 o. m. u Flandriji nije ništa važnijega dogodilo. Na sjevero-istok Alberta došla je nakon navale Francuza protonavala njemačkih četa. Suzbijene su francuske navale u Argonnama, na jugo istoku Verduna i u gornjemu Elzasu. Boj se bio na pruzi Thann-Dammerkirch na zapadu Mühlhausena.

Na 27 o. m. neprijatelj stupio je iznove u ofenzivu kod Nieuporta. Suzbijeni su bili mnogostruki jači napadaji protivnika u okolici na sjevero-zapadu Arras-a tako i napadaji na jugo istoku Verduna i kod Sennheima blizu Mühlhausena.

Saveznici su dakle 26 i 27 decembra nastavili svoje navale na zapadu; ali usprkos tome nijesu nigdje uspjeli.

Počevši od 1 decembra neprekidno se nastavlja bitka u Poljskoj. S novom su ofenzivom Nijemci 5 decembra opet došli u dodir s protivnikom, koji se 6 decembra povlačio, da se 8 decembra opet odupre na Mizgji. S juga su Rusi navaljivali 6, 7 i 8 decembra. Ofenziva se 12 decembra nastavlja; 15 i 16 decembra donose odluku. Na 14 decembra Rusi su se ponovno povukli; na 19 stoje na Bzuri, Ravki, Nidi, gdje saveznici na njih navaljuju. Počevši od 21 decembra, bije se velika bitka u Poljskoj, koja još traje.

U zapadnoj je Galiciji počela bitka 6 decembra i nastavila se dok se neprijatelj opet odupre 17 decembra na Dunaju. Karpatske se operacije isto tako vode, počevši od 6 decembra. Od 17 decembra u bojevima na Karpatima kao ni u Galiciji nije sve do danas bilo stanke.

U Srbiji su se veliki bojevi bili 3, 4, 5 i 6 decembra. Na 7 decembra ovi bojevi prekinuli su.

U Francuskoj je vladao mir od sredine novembra do sredine decembra, otdada se i tu biju velike bitke.

RODOLJURI! Sjetite se oskudnih porodica vojnika, koji su pozvani pod oružje! Prinosi se šalju: Ratnom pripomoćnom uredu kod c. k. Namjesništva (Odsjek I.) u Zadru.

Papa zazivlje mir pri božićnome primanju Svetoga Zbora.

Na badnju večer u sali Prijestola Papa je primio na čestitanje članove Svetoga Zbora. Na obrodu su bila prisutna 23 kardinala. Bijahu pozvani i patrijarsi, nadbiskupi i biskupi, zborovi Rimske prelature i prelati, što su pridani Svetim Kongregacijama, razni članovi papinske porodice, jubilovani časnici Plemenite Straže i drugi, koji obično dolaze na službene audijencije. Kardinali sjedili su ispred prijestola, na kome je sjedio Papa. Kardinal Vincenc Vannutelli pročitao je adresu u ime dekana kardinala Serafina Vannutelli, koji zbog slaba vida nije mogao da čita. Sveti Zbor izražava u adresi papino i svoje čestitanje i ističe papino djelo, koje je preduzeto da se postigne mir među narodima. Tu se kaže, što Papa nije mogao dobiti primirja za božićni praznik, on ne smije odustatati od svojih napora, da postigne mir, koji mora zatražiti i steći čovječanstvu, koje se u drhtanju u nj pouzdava.

Papa je odgovorio, izrekavši ovaj govor:

„Svečanost rođenja Gospodina našega Isukrsta, koju je običaj posvetio raznim čestitanjima i želja, pruža Nam danas zgodnu priliku, da prvi put primimo Sveti Zbor. Sa osobitim smo zadovoljstvom ovoga časa doznali od vlasne osobe, koja je uzela na sebe da bude vjermim odjekom preodličnoga Dekana, kakve osjećaje njeguje i kakve želje prema Nama iskazuje Sveti Zbor; a Mi tim više u tome uživamo, čim na više smjeraju ti osjećaji i te želje, koje, premda su upućene Našoj osobi, služe novim poklonstvom nevidljivoj Glavi Crkve, koju Mi nezaluzno predstavljamo, i teže preko očuvanja Naše osobe k dobru Crkve, od koje nam ništa na svijetu ne bi moglo biti dražim, pak ni Naša krv. Godina, koja se sada primiče tako drhtavu zalasku, bila je od teške tuge po Crkvu. Papa Pij X., u kome smo mi iz bliza i iz daleka nazreli sjaj previsokih odlika, koji je kršćanskoj Porodici bio otgnut u tražićnu časnu i koga smo oplakali sa iskrenom žalošću, zbog težina koje nam danimice iz bližega prikazuje pruženje apostolskoga zvanja, otkriva Nam se danas tijekom većim, čim je marnije bilo u njega staranje, da zataji izvrsne vrline, koje su krasile taj uzvišeni duh. Megjutijem slika i uspomena tako svetoga Pape čine dubljim u Nama osjećaj Našega nezaluzenoga nasljedovanja; ali Nas tješe molitve katoličkoga svijeta, koje Bog radi koristi Crkve milostivo sluša, a ne malo Nas tješe i sinovske želje i čestitanja, koja nam je Sveti Zbor iskazao kao da olaska zajedničkome Ocu.

Megu tijekom željama nijedna Nam se ne čini podesnijom prema obilježju, koje počiva u božićnoj svečanosti, niti saglasnijom sa potrebom, koja danas stiskiva svačije srce, koliko želja mira.

Mi primamo to čestitanje i tu želju sa osobitim marom, jer nas na to gone tužni dogadjaji, koji već od pet mjeseci obavijaju crninom sav svijet. Božjoj promisli nije bilo угодно, da Naše papinstvo započne s veselim obećanjima; dapače, dok se ono htjelo prodraviti sa glasovitom radošću, dolazak novoga Oca kršćanske Porodice bio je naprotiv u mnogim krajevima pozdravljen zvékotom oružja i tutnjavom bojeva. No od samoga početka Našega papinstva Nama nije mogla izbjeći uzvišenost pravoga poslanstva Namjesnika Onoga, koji je svojim rođenjem donio mir ljudskome rodu. Nijesmo mogli zaboraviti, da smo došli, eda prosljedimo djelo Isukrsta, Kneza mira, koga su prorostva bila opisala kao takova, da će u njegove dane napokon svanuti sunce pravde, izobilje mira. Sjećajući se stoga našega više nego čovječanskoga poslanstva, Mi bilo u javnosti bilo u privatnome djelovanju nijesmo propustili a da ne pokušamo sve puteve, eda savjet, volja, nužda mira budu dobro dočekani. Radi te nam je svrhe sijunla u umu namjera, da usred tmina ratne smrti raskrijemo barem zračak svjetlosti, zračak božanstvenoga sunca mira, te pomislimo da predložimo ratničkim državama kratko i određeno božićno primirje, njegujući nadu, ne uzmoženno li razagnati crnu sablazn rata, da Nam barem bude dosugjeno, da položimo melem na rane, koje on zadaje.

Oh mile nade, koju bijasmo zamislili, da utješimo tolike majke i tolike ljube uvjerenjem, da za ono malo sati, koji su posvećeni uspomeni božanstvenoga Božića, njihovi mili neće poginuti od neprijateljskoga olova! Oh slatke obmane, kojom se bijasmo zaniželi, da ćemo povratiti svijetu samo zalogaj onoga mira, koji mu već od toliko mjeseci nije poznat! Nažalost naš kršćanski poticaj nije bio otvrdan sret-

nim uspjehom. Ali, ne gubeći zbog toga srčanosti, Mi mislimo prosljediti sve napore, eda uskoro kraj neuporedive bijede i da olakšamo barem žalosne posljedice. Cini nam se, da Božji Duh kaže nama, kao jednom i proroku: „Clama ne cesses!“

„Clama ne cesses“ („Ne prestaj vikati“)! Mi smo pak bez nade u dobar uspjeh zagovarali, da se razmijene zarobljenici, koji su postali nesposobnima za dalju vojnu službu.

„Clama ne cesses!“ Mi smo pak htjeli, da se jadnim zarobljenicima približe svećenici, koji poznaju njihov jezik, a koji bi im pružili one utjehe, koje bi im mogle biti od potrebe, i ujedno bi se ponudili kao posrednici između njih i njihovih porodica, koje su možda u tjeskobi i žalosti, jer nemaju o njima vijesti.

„Clama ne cesses!“ Zato odobravamo svetim pastirima i pojedinim osobama, koji su odlučili, da pokreću i unnažaju javne i privatne molitve, da prestane veliki bič, koji sada stiskiva i muči tako velik dio svijeta. Ah! Neka pane na zemlju bratoubilačko oružje! neka pane napokon to oružje, koje je već pre- više zakrvaljeno, a ruke onih, koji su ga htjeli trg- gnuti, neka se povrate k radu obrtnosti i trgovine, neka se povrate k djelima prosvjete i mira! Ah, neka baš danas vladatelji i narodi čuju angeoski glas, koji objavljuje natčovječanski dar Cara koji se raga, dar mira, i neka i oni pokušaju djelima pravde, vjere i blagosti, onu dobru volju, koju je Bog postavio kao uvjet za uživanje mira. Gospodo Kardinali, Mi se čvrsto uzdamo, da će ova želja, kojom više nego ikim uživamo da odgovorimo iskazanim nam osjećajima, naći ugodnosti u Božjega milosrđa.

Necemo pak propustiti, da posavjetujemo sve one, koji nam u ovome svečanome času čine milu krunu, da se neprestanim molitvama obračuju Sve- višnjemu, eda se postigne zadovoljenje naših želja. Dodajemo još jednu drugu vrlo toplu želju, a ta je za Vas, predlični Dekane, i za sve članove svetoga Zbora, koji nam svojom prisutnošću pružaju sliku ne- izmjerne katoličke Porodice, koja je u veselju i tužnim časova sticnuta oko svoga Poglavara. Vama dakle i gospodi kardinalima, učesnicima u Našoj Vladi, koja iziskuje toliko briga i toliko staranja, želimo blagosloven život i plodan rad. Neka Gospodin daje, da zauzetost i mudrost i uspjeh one blagotvorne po- moći, kojom ćete Vi i Vaši drugovi utješiti naše pa- pinstvo, učine ljudsku Porodicu u ljubavnoj slozi i blaženome spokojstvu sličnom onome tajanstvenome stadi, koja je Isakrist imao na umu, kada ga je Petar i Nama predao na čuvanje“.

Papa je na kraju udijelio Apostolski blagoslov.

Na Novom Ljetu.

Čestitanja Cesaru.

Beč, 1. Cesar je primio jutros u schoenbrunn- skom dvorcu čestitanja za Novo ljetu Nadvojvode Karla Frana Josipa i ostalih članova Cesarske Kuće, koji borave u Beču. Poslije podne bio je kod Cesara obiteljski objed, na kojemu bijahu Cesar, Nadvojvoda Karlo Frano Josip i članovi Cesarske Kuće.

Beč, 1. Viši zapovjednik vojske Nadvojvoda Fridrih brzojavio je Cesaru prilikom Novoga ljeta: „U tvrdom pouzdanju, da će se božjom pomoći do konačne pobjede prosljediti pravedni rat protiv moćnog neprijatelja, oružana snaga Vašeg Veličanstva stupa uz bok jakoga saveznika u novu godinu željeznog vremena. Pobjeda za opće ljubljenoj Cesaru i Kralja i ratnog Gospodara, pobjeda za milu domovinu, to je najskre- nija želja na Novo ljetu ovih stotina hiljada vrijed- nih boraca, koji povjereni su mom vodstvu. U nji- hovo ime prepokorno molim Vaše Veličanstvo da izvoli milostivo primiti tu oduševljenu želju meni podložnih snaga kao tvrdo jamstvo za sretnu budu- ćnost Monarhije i njenih naroda“.

N. V. Cesar je na to odgovorio: „Duboko ganut Veljama, što su Mi iskazane prigo- dom Novoga ljeta u ime Vama polčinjenih snaga, zahva- ljujem svakome najtoplije. S tvrdim povjerenjem u Moju vojnu snagu, nadam se od božjeg blagoslova, da će ona, u jednakom duhu i nastojanju sa našim slavim saveznikom, izvršiti ono za čim njen maršal teži. Neka željezno doba nagje u redovima Vaših boraca sve sama čelična sreća. Pozdravljam Moju vojsku i Moju flotu“.

PERO BUDMANI

(Iz uspomena jednoga čluka).

Kad se obitelj mogca oca preseli u Dubrovnik — to bijaše na izmaku 1865 godine — ona se nagje nenadno kao daleko u tugini: drugi običaji, drugi nazori, drugi duh, drugi ljudi. Dalmacija još se ne bijaše uvukla u život nekadašnje republike; stari se grad odapirao svakoj navali, doista ne samoprijegom svojih sinova, ali naslijegenom od starine tradicijom a najviše apatijom, koja, sve da je kobna po narodno dobro i negacija je svakog pregalaštva, opet je dajbudi za neko vrijeme najtvrgi bedem protiv bud kojeg nasrtaja. Ali vrijeme i ljudi, ti najvjerniji saveznici, prerasiše Dubrovnik u drugo ruho, i malo stade te od slavenske Atine načiniše kozmopolitski „kurort“ lma i danas dubrovčana, koji se sami vesele tom preobraženju; ali to je pitanje ukusa i možebit pitanje: čime se ko zadovoljuje. Ali pred skoro pedeset godina posljednji izdanci dubrovačkog duha ne bija- ju još nestali; oni su skupa sa običajima, jezi- kom i skladnošću udarali lijepom gradu osobit, sa sreća neizbrisiv pečat.

Netom se u novoj postojbini uredila, moju obi- telj dopame sreća da se upozna s obitelju profesora Pera Budmani, o čijim se vršinama tada pronosili tek prvi glasovi. Njegova velika ljubav za muziku, u kojoj se moj otac kao izvršni violonist odlikovao, pribavi nam poznanstva u više dubrovačkih kuća, dok nje- govna prirogjena, neizreciva ljubeznost, taj najbolji vidljivi ures njegove ličnosti, bijaše nam kao neki most između demokratskog dalmatinskog duha, što ponesosmo sobom u grad Svetoga Vlaha, i otmjenog ponosa dubrovačkih vlasteoskih porodica, koje su sretale stranca prikriivenim ili nesumajivim nepovje- renjem gospode nekad vične da zapovjedaju. Tako prokr-

Prag, 1. Načelnik Groš izručio je Namjesniku u ime praškog pučanstva najtoplije čestitke za Cesara prigodom Novoga ljeta. Izrazio je odanost i srdačnu ljubav grada Praga za Vladara, osobito u sadašnje doba. Izrekao je još želju, da Cesar, pošto uspešno svršši rat, zaključi sjajnim časnim mirom ovo istorijsko poglavlje svjetske povijesti. Načelnik izrekao je uvje- renje, da će Cesar, koji se tek poslije teške borbe riješio da čast države obrani oružjem, s jednakom ra- došću udijeliti svojim narodima, netom prilike budu dopustile, sve blagodat mira.

Čestitanja na Novo ljetu Nadvojvodi Fridrihu i nadvojvodin odgovor zapovjedniku tvrgjave Przemysla.

Beč, 1. Prilikom Novoga ljeta višemuz zapovjed- niku vojske Nadvojvodi Fridrihu stigle su između ostalih telegrafске čestitke od zapovjednika balkanskih bojnih snaga Nadvojvode Egena, od zapovjednika tvrgjave Przemysla generala Kusmaneka i od obaju Ministara za zemaljsku obranu.

Na telegrafsku čestitku zapovjednika tvrgjave Przemysla Nadvojvoda je odgovorio:

„Sa ponosom i radošću primio sam če- stitke, koje su mi poslale u ime Junačke pose- sade Przemysla. Prestrogo ispunjavanje dužnosti, samoprijegor i požrtvovna hrabrost felične pose- sade služice svima nama zvijezdom vodiljom, da sa revnosti, koja nikada ne malaksava, izvršimo sve što je u našim silama za slavu i čast previšnjega ratnoga Gospodara i Domovine. Najsrđnije čestitam Vašoj Preuzvišenosti i Vašoj hrabroj posadi i u ime svoju drugova Novo ljetu, i šaljem Vam svoje najljepše pozdrave!“

BOSNA HERCEGOVINA

Govor novog zemaljskog poglavice pod- maršala Sarkotića.

Sarajevo, 31. Novo imenovani zemaljski pogla- vica podmaršal Sarkotić primio je danas predstavlja- ne časničkoga zbora, činovništva, duhovnih viših poglavica svijih vjeroispovijesti, predsjedništva Sabora, Općinskoga Vijeća i predstavnika pojedinih vjerskih općina.

Zemaljski poglavica Mandić istakao je u svojoj pozdravnoj besjedi osjećaj dužnosti, kojim je pro- niknuto činovništvo, i izrazio je želju, da Habsburška Kruna nakon strašnoga svjetskoga rata zasija novim sjajem i da narodi Monarhije, čijim je sastavnim di- jelom Bosna i Hercegovina, budu kao sjedinjena snaga naroda uživati plodove pobjedonosna mira.

Zemaljski poglavica u svome odgovoru za- hvalio, pak je naglasio, da neće nikada pitati koje je narodnosti ilji vjeroispovijesti koji činovnik, nego samo, da li je vjerna sluga Cesara. Zemaljski pogla- vica izrazio je želju, da svako svima svojim silama odgovori namjerama uzvišenoga Vladara i da Nova godina ovenča najboljim vijencem Habsburšku Kucu. Zemaljski poglavica izjavio je, da je u zadnje doba više puta vidio Cesara i da se mogao diviti njegovoj duhovnoj i tjelesnoj svježini.

Predsjednik Sabora i načelnik izrazili su u svojim pozdravnim besjedama osjećaje lojalnosti.

RAT.

Turska pobjeda na Crnome Moru.

„Berliner Tageblatt“ javljaju iz Carigrada: O bici na Crnome Moru doznaju se ove pojednosti: U noći između 23 bi 24 p. m. jedan je turski ratni brod krstarilo po Crnome Moru, dok su dva druga ratna broda bila kod Batuma. Turska krstarica sreća je u Crnom Mornu cijelu rusku mornaricu. Usprkos ogromnoj brojnoj nadmoćnosti neprijateljskog brodovlja turska je krstarica zametnula boj. Pomoću reflektora zapo- vjednik razabrao je, da se među ruskim brodovljem nalazi i jedan brod za polaganje mina, koji se, kako se kasnije ustanovilo, zvaao „Oleg“. Ovaj je brod po- gogjen u dno. I ruski linijski brod „Rostislav“ teško je oštećen. Ostali su se ruski brodovi izgubili u tami i uspjelo im je pobjeći u Sevastopolj.

Kasnije je uspjelo turskoj krstarici, kada se digla jutarnja magla, pogoditi hicem u sredinu i drugi ruski brod za polaganje mina „Athos“. Posada s broda, dva časnika i trideset monaka, zarobljena je i otpremljena najprije u Carigrad, a zatim u Ismid, gdje s već nalazi sto zarobljenika s ruskoga broda za polaganje mina, „Pruta“.

Iz pripovijedanja zarobljenika razabirase, da je ru- sko brodovlje htjelo dovesti oba broda za polaganje mina, koji su bili nakrcani dinamitom i kamenjem, u luku Sunguldak, koja je izvozna luka ugljenika He-

ćismo sebi put u taj novi svijet i za kratko nagjosmo se kao u rodnome mjestu. Već tada moj otac i gos- par Pero — po prilici vršnjaci — postaoše neraz- dvojni prijatelji. Od toga časa pa punih šesnaest godina ne prolazase dana a da se gospar Pero ne bi svratio u našu bašću na Pilama, gdje ga moj otac čekase da s njim poseta do Gruža. S njima išao sam i ja — mladi gimnazijalac — svaki dan bez izuzetka, pa sam u tome društvu i odrastao, uživa- jući obilat plod od nauke nepozvana a najkorisnijeg, najčednijeg a najučinjenijeg pedagoga.

Ali pedagog prema smislu tadašnjih školskih zakona, gospar Pero ne bijaše po gotovo. U školi on se s nama više razgovarao nego je predavao; ali njegov razgovor bijaše najbolje poučavanje. U tome mi gjaci uživamo, pa sam u voljasmao nad ostalim na- stavniciama; voljasmao ga, naravno, u obmani da to nije profesor, jer s njim nije trebalo razbijati glave u učenju, a ne znadjasmo da nam ono njegovo prijateljsko s nama čavrljanje više koristi donosase, nego li najdeblja knjiga nabubana na pamet. Naša simpatija prema njemu nije nikad popustila, ni u one dane, kada bi Budmani ušao u razred namr- gogjen i nakostrešen. To bijahu crni dani. Odmah s vrata prostrjeljao bi očima nas uprepasčene mom- čiče, pa kako bi zasio na katedru, stao bi da donja prstima o stō, dok bi mu pogled lutao praznim pro- storom iznad naših glava. Mi, skupljene duše a kamo li da mrdnemo, piljasmao svak preda se u rastvo- renu knjigu kao kokosi u jaje, i jedva da bi se koji usudio da prizmirenih očiju prati profesorevu ruku u strahu da mu ne sukobi pogled. Znadjasmo iz isku- stva što je to značilo: one noći gospar Pero nije mogao da spava. Jer je on trpio od nesanicne, radi čega neko vrijeme bijaše mnogo u licu spao, omršavio i klouuo raspoloženjem. Obično je u te dane donosio

rakle, i tu ih potopiti. Pošto tursko brodovlje, plo- veći Crnim Morem, većim dijelom u toj luci tovari ugali, junački i u zgodan čas izvršeni napadaj turske krstarice spasio je tursku mornaricu od velike štete i opasnosti.

Druga je pak krstarica u noći između 24 i 25 decembra uspešno bombardovala Batum, te tako znatno podupirala akciju turske kopnene vojske.

Rumunjsko-bugarsko utanačenje.

Carigrad, 29. Kako „Osmanischer Lloyd“ iz vrlo pouzdana izvora javlja, došlo je do sporazuma između Rumunjske i Bugarske. O potankostima ovoga sporazuma list je ovlašten da javi ovo: Sporazum je u prvom redu plod vrlo razvijene i osjećane potrebe, da se ukloni raspoloženje, koje je postojalo u dvjema državama. Obe države namjeravaju obezbijediti sebi postignuće svojih narodnih ciljeva, a ujedno spriječiti, da ne dogje do sputavanja narodne slobode s objiju strana. Bio je sam po sebi razumljiv preduvjet, da je Rumunjska priznala opravdanost narodnih bugarskih ciljeva u Macedoniji. Obe su se države dalje složile i u tome, da će odbiti svako uplitanje izvrsnih ve- likih vlasti. Rumunjska i Bugarska u tom su se složile, ako bi koja mu drago vlast jednoj od dviju Vlada uputila kakve prijedloge, da ta vlada ime to drugoj saopćiti, ali nipošto ne pregovarati sa trećom vlasti.

U gospodarskom pogledu najprije se utanačilo, da se obe države imaju pobrinuti oko bezbjednosti parobrodarstva na Dunavu. Što se tiče željezničkoga prometa i tu je postignut sporazum, koji obezbjeđuje neometenu razmjenu dobara i provozni promet ru- munjske trgovine preko Bugarske i obratno. Obe su države nadalje spremne, da svoje uzajamne trgovinske odnose urede trgovinskim ugovorima, koji će se kasnije utanačiti.

Što se tiče izvanjske politike, obe su države odlučile, da se drže i nadalje dosadašnje svoje neu- tralnosti. No ako jedna od država bude mislila, da je došao čas da ostvari svoje narodne težnje i ciljeve, to joj je slobodno, poslije nego se sa drugom državom prije posavjetuje, preduzeti ono, što joj se čini naj- podesnijim. O Dobruđi se za sada u tom sporazumu nije govorilo; no za to se isticalo i da se pregovori poradi razgraničenja na korist Rumunjske mogu uzeti u obzir.

Što se tiče Turske, izjavilo se, da će se prema njoj i u buduće zauzeti skroz prijateljsko stajalište.

Ovaj je sporazum utanačen iz dvaju razloga: s jedne strane uslijed držanja vlasti Trojnoga sporazu- ma, koje svojim neprestanim promjenjivim obećanja- ma izazvase nepovjerenje dviju država, a s druge strane poradi toga, što nema izgleda da bi moglo doći do sporazuma između Bugarske i Srbije.

Neuspjeli engleski napadaj na njemačke aeroplanie i podmorske brodove.

Beč, 30. „Neue Freie Presse“ donosi, da je engle- sko admiralstvo javilo ovo: „U petak napalo je sedam hidroplana njemačke ratnelage u Cuxhavenu. Napadaj bi izvršen sjedne tačke blizu Helgolanda. Hydroplane su tamo dovele male krstarice, torpedske brodice i podmorski brodovi. Čim su engleske lagje bile opažene na Helgolandu, navalila su na njih dva zepelinska aeroplana, četiri druga aeroplana i više podmorskih brodova. Morska se bitka razvila među najmodernijim engleskim krstaricama i pomenutim njemačkim silama.

Njemačkim podmorskim brodovima ukralo je se engleske lagje, a dva su zepelinska aeroplana i pro- jektilni topovi „Undanetted“ i „Arthouse“. Bombe njemačkih aeroplana nijesu pogodile naših lagja. Od su- dam njemačkih aeroplana povratila su se tri, a tri su potonula. Njihovu je komand spasio engleski podmorski brod. Sedmi se avijatičar izgubio. Njegov je aeroplan nagjen razoren dvanaest kilometara daleko od Helgolanda“.

Naši Dopisi

Makarska, 28 decembra.

(Akademijaj. — Sinoć su u prostorijama Hrvat- skoga Sokola učenicke škole časnih Milosrdnih Sastara priredile krasnu svečanu akademiju na korist siromašne mjesne djece, a osobito djece palih vojnika.

Dvorana je bila prepuna odličnih gostiju. Na akademiju dogosje i presv. biskup dr. Carić, kotarski poglavar Benković, zastupnik Klarić i gospoda časnici.

Osobitim miljem općinstva bila su djeca za- bavišta sa svojom lijepom i gautijulivom božićnom igrom. Deklamovanje i pjevanje odraslijih bilo je u- pravo izvrsno. Osobito se svjedoče općinstvu pjevanje prizora iz opere „Porin“ i zbor zetelica iz „Maričuna“. U ovome se zadnjemu općinstvu divilo bogatim raznoli- kim narodnim hrvatskim nošnjama. Vrlo i darovita gospoginja Marija Dančević vješto je i tačno pratila

u skolu malu bočicu punu sitnih bijelih pilula, koje bijaše istom nabavio u prijatelja ljekarnika Rafa Šarića, pa kad bi ga prošla ona crna zlovolja i on bi umilostivo lice, upitao bi nas, onako samo da što reče, znamo li šta je u toj bočici, a mi, napokon osokoljeni i otepljana jezika, svi u jedan glas: „Klor- rak, gosparu!“ Ali kad bi se u noći naspavao, bilo od sebe, bilo od klorala, bijaše čisto drugi čovjek. Prva mu je uvijek bila da pozove jednoga od nas da čita latinski tekst i da ga prevede; ali naš drug nije nikad kraju dolazio, jer bi se megutim zavrgao govor o čemu drugome, što je ipak stalo u svezi s tekстом; nego sad premetni govor na jednu, sad dohvati se druge stvari, brzo bi se gipnulo preko plota te bi vrijeme slatko i neosjetno prolazilo, i teško bi gim- nazjsko zvono u hodniku zvonilo a da se niko ne bi požurio da šćepa knjige i šešir i pohita na ulicu.

Čitasma u gimnaziji Cesarov „De bello gallico“, što je gospar Pero jednom našem nevaljdom saučeni- ku šale radi prevodio: „O lijevome kokotu“, pa za njegova predavanja taj se predmet drobljase kao gruda prile zemlje u stotinu omanjih predmeta za nas jedan interesantniji od drugoga. U njegovu pričanju rimski se vojnik stvarase živ pred našim očima; pritajana daha i razapjlenih usta slusasmao opisanje provala rimskih legija u keltske utvrđene gradove, jauka ranjenika, vriske žen i djece; pa kakav narod bijahu Galii: kako i zašto ih je rimska kultura tako brzo osvojila. U svoje pripovijedanje, koje i tako već bijaše izvanredno živo i neposredno djelovase na našu mladenačku maštu, umio je Budmani da upleće zanimivu anegdotu, karakterističan dogajaj i po koji mali komični prizor, i sve bi nam kazivao ne kao profesor, koji hoće da izbacni sve što zna, nego kao prijatelj, koji neće da se prijateljima nameće, već nastoji da svoje veliko znanje prikrije što većom

na glasoviru pjevanje, a časne sestre na harmoniju i violinu.

Materijalni uspjeh zabave bio je znatan. U ime siromašne djece presv. biskup je na kraju zahvalio učenicama.

DALMATINSKE VIJESTI

Zahvala na čestitkama.

Njegova Preuzvišenost gosp. Namjesnik prof Attems primio je za svoga boravka u Beču prilikom Novoga ljeta mnogo čestitaka od Općina, raznih udru- ženja i uglednijih ličnosti iz Dalmacije. Posto Nje- govi Preuzvišenosti gosp. Namjesniku u ovome času nije moguće svima posebice odgovoriti, najsrdačnije zahvaljuje megutijem ovijem putem svima na posla- nim mu čestitkama i izraženim željama.

C. k. Pokrajinsko Školsko Vijeće

održalo je dne 29 prosinca 1914 sjednicu pod pred- sedanjem gosp. namjesništvom potpredsjednika dra Frana grofa Thun-Hohensteina, u kojoj je između ostaloga: odlučilo o ponudama za dobavu živeža za konvikta preparandija u Arbanasima, ustanovilo pučku školu u Ljubču i Dobropoljani, podiglo pučku školu u Zastrazišću na dvorazrednu, udjelilo dopuste, peto- godišnje doplate i pripomoći raznim nastavnici- ma pučkih škola, raspravljalo o pokrću nekih mjesta nastavnika pučkih škola, raspravljalo o disciplinarnim mjerama protiv nekih učenika, riješilo molbenice uče- nika I. razreda nekih srednjih škola za odgojenje školarine, uzelo na znanje glavni izvještaj o naučič- kim školama u Dubrovniku i Kotoru za šk. god. 1913-1914 te prihvatilo zgodne zaključke.

Prigodom smrti prof. Pera Budmani.

Zemaljski je Odbor prigodom smrti prof. Pera Budmani upravio općinskom upravitelju u Dubrovni- ku ovu brzojavku:

„Prigodom smrti svijetloga sina Dubrovnika od- ličnoga filologa prof. Pera Budmani, čigovo će ime ostati škopčano monumentalnim djelom Rječnika hr- vatskoga iliti srpskoga jezika, Zemaljski Odbor izra- žava općini dubrovačkoj a osobito gradu Dubrovniku, svoje duboko žalovanje. — Predsjednik Lečević.“

Dubrovnik za naše vojnike.

Pišu nam iz Dubrovnika, 27 p. m.

Pučanstvo starinskoga grada Dubrovnika upravo se pohvalno i izgledno podnijelo u zapodjenutome pothvatu na korist naših hrabrih vojnika, a to koliko za Crveni, Srebrni i Zeleni Krst, toliko i za božićni dar našoj hrabroj vojsci. U samome se novcu za bo- žićni dar sakupilo kr. 6.994:29. Uz to su poslata 19 o. m. c. i k. Vojenom Zapovjedništvu u Mostar 73 sanduka raznovrsnih predmeta, kao ruha, gijala, živeža, poslastica, delikatesa, cigareta, paketa duhana, voća, likera, vina, lozovače, pisanih predmeta i t. d. Na svakom je sanduku stajao natpis: „Dubrovnik — Božićni dar našim vojnicima“. Bila su puna četvera velika kola, iskrcena zelenilom, na kojima su se darovi prevezli iz Dubrovnika do željezničke stanice u Gružu. Većina članova odbora Zelenog Krsta došla je u Gružu, da otprmi predmete i nadzire istovaranja i ukrcavanje, u željeznička kola. Osobito su se oko tih darova zauzimali i radili predsjednik Ustanove ratne skrbi i kotarski poglavar namjesništva savjetnik dr. Albert Renkin sa svojom gosposjom Mašom, potpredsjednik vojen superior kanonik don Josip vit. Crnica, Roko Vuhčević, Norbert Filauss, Niko M. Gijvanović, Ivo pl. Saraca, Antun prof. Mostahinić, Cezar Damiani, Božo Volta i gosposja učiteljica Marija Standinger- Korlaet sa 21 pitomkinjom odvješnjega č. k. ženskog preparandija. Pred stanicom su se svi zajedno slikali. Zasluzuje pak spomenuti, da, pošto njih mogli naći bremenara niti ikoga, da ukrcu sanduke u željeznička kola a megutijem se već noć približavala, sva su po- menuta gosposja, kao i učiteljica i pitomkinje, poslije svega rada i požrtvovanja, morali da i to izvrše, pre- noseći dosta teške sanduke iz primjerene udaljenosti u željeznička kola.

Sadržina je ovog božićnoga dara odišala vrlo obilata, kako dolikuje koliko slavnom Dubrovniku to- liko najsrdačnijem božićnome daru za naše mile voj- nike, koji se na način dostojan divljenja bore i krv lju za Njegovo Veličanstvo i za Domovinu, eda, i ako daleko od svoje rodne grude, što bolje i veselije proslave najveće nam blagdanne.

Što se pak toliko toga blaga sabralo, izradilo i pripravilo, najveća je zasluga gosp. kotarskoga po- glavara namjesništva savjetnika dra Alberta Ren- kina, koji je i poveo akciju, upitivši naroda naročit vrlo p. ihotičan proglas pod nazivom „Božić za naše vojnike“, i sve neumorno rukovodio. Zaslugu je i nje- gove plemenite gosposje Maše, koja je za to sve svoje sile uložila, a za tu svrhu otvorila u svome stanu i

prostotom i prirodnošću u pripovijedanju. Uostalom mi smo ga sami sulijetali svakojakim upitima u tvr- du neoborivu uvjerenju, da „gospar Pero zna sve“, a on koji je doista sve znao i nije trebao nagonice da nam se odzove, odgovorio bi odmah, ljubezno, opširno, u očitom interesu da stogod naučimo. Bijaše, naravno, među gjacima i koji su tu njegovu dobrotu upotrebljavali samo za to da „progje ura“ i da umak- nu lekciji; ali upoće mi ga svi ljubljasmao i štovasmo, niti se njemu trebalo mučiti da drži red u razredu. Rijetko se desavalo, da bi koji od nas „opravio de- belu“; eh! trebalo je tada vijeti, kako je gospar profesor znao da se razljuti! Na prvi mah pogledao bi te, pa bi stao kao smeten; ali brzo vrat bi mu pre- planuo, žile na sljepom oku bi nabrekle, krv bi mu podišla u obraze i stao bi da se sav tresu od ljuti- ne koja ga unutra raspinjaše. U groznoj tišini, što bi tad u razredu zavladala, bio bi se čuo komarac da zubi; a mi umrlji živi od straha, čkamamo uprepasčeni u licu i cepteci kao prutići, da ona silna srdžba prek- ipi. A prekipjela bi, i tek kako! i jaoti ti se knjigam, katalogu, ma-toniku i onoj dječjoj glavi koja bi mu se našla na domak ruku! To sve bi jedan trenutak potrajalo, ali bijaše strašno. Obično gospar Pero, pošto bi iskalo gnjev, izašao bi u hodnik, da se ra- zabere, a mi još s malom dušom i prekinuta daha gledasmo se na pretrg preko oka, ispitljivo i bojaž- ljivo, a inače ne odvajajući očiju od vrata, na koja se profesor mogao iznebaha prikazati. Kad bi se po- vratio u razred, gospar Pero pozvao bi nas po redu da „rečemo lecion“, jer toga dana više ne bijaše lju- bezna razgovaranja, pa kad bi stari poslužnik Schwein- berger zazvonio, mi bi izašli iz razreda pognute glave, poništeni, kao polivene kokosi, čisto ubijeni.

(Sljedi.)

radni saloni radnje. Za- vako pat- vačkog ok- sto bolje i i humane

Kako i Zeleni K Do 23 o. Krst kruna 20.622:59; metima u nenog mal- kruna 1222 pod dubro- u novcu; dakle saku- No u jednost pučkih sk- sakupilo u dubrovačk- spomenuta- dar, kao u sve to pri- 200.000 Tako- čast i por- Objje- U ze- na Novo- bolesne v- oporavljan- Prek- zdravio je ih se vrlo- odgovorio- meštar do- Pišu- Mjes- svome dj- našoj hra- poslao k- više daro- jistu.

Zato- Domu ltu- snjica vla- stivog Vla- nom na b- bojistu. Na- Crveni Kr- Pres- započela- besjedom- obilatlje- trokratni- hrabroj v- Na- Mjes- tijem ra- Topić, na- J. Grčina- i darove- bojistu. U- od 241 k-

E. Orlich, fr- cui si- lui comu- operoso- molto a- Industria- congiunti-

U p- nom prip- sa knjig- vodima. Hercegov- Jav- Pre- samokre- na glav- stražara- odvješnja- Sar- šao na o- naboja- čeri da- zakunja- da ga je- trinaesto- da je sp- noga br- Ku- ostala u- vima i s-

Ime i- Nje- Visost N- Josip sp- obitelji- Po- odredio- telji Est- sljedni E- tomke i- Na- d'Este, vembra- koja ne- dio je t- „d'Este- su naka- prijestol- ički i- trio pre- Obizzi. vlakom- zbirke b- saobrać- njih je- Greke i-

re na harmoniju
e znatan.
biskup je na kraju

VJESTI

ma.
Namjesnik grof
u Beču prilikom
ina, raznih udru-
rije. Posto Njego-
u ome času
priti, najsrdačnije
svima na posla-
na.

ko Vijeće

ednicu pod pred-
oredsjednika dra
kojoj je iznegu
obavu živeža za
ustanovilo pučku
glo pučku skolu
lo dopuste, peto-
na nastavnica
u nekima mjesta
o disciplinarnim
o molbenice uče-
za za odgojenje
svjestaj o nauče-
za sk. god. 1913-

Budmani.

smrti prof. Pera
elju u Dubrovni-
Dubrovnik od-
čigovo će ime
om Rječnika hr-
vatski Odbor izra-
radu Dubrovniku,
nik *Lečević*.

ojnike.

7 p. m.
brovniku upravo
u zapodjenutome
nika, a to koliko
liki i za božićni
se novcu za bo-
zu su poslata
ništvu u Mostar
kao ruha, grijača,
a, paketa duhana,
predmeta i t. d.
„Dubrovnik —
su puna četvera
jima su se darovi
stanice u Gruža.
lošla je u Gruža,
danje i ukrcavanje,
ko tjeih darova
u ruke rane skrbi
jetak dr. Albert
m, potpredsjednik
vit. Crnica, Roko
Gijvanović, Ivo
Cezar Damiani,
arija Ständerger-
ega č. k. ženskog
i zajedno slikali.
njeseu mogli naći
uke u željeznička
čavala, sva su po-
itominjije, poslije
a i to izvrše, pre-
erence udaljenosti

ara odišta vrlo
n Dubrovniku to-
za naše mile voj-
ljenja bore i krv
ovinu, eda, i ako
bolje i veselije

sabrato, izradilo
o. kotarskoga po-
dra Alberta Ren-
narodu naročito
u „Božić za naše
Zasluga je i nje-
je za to sve svoje
u svome stanu i

edanju. Uostalom
m upitima u tvr-
r Pero zna sve“,
trebao nagonice
odmah, ljubezno,
naučimo. Bijaše,
njegovu dobrotu
ura“ i da umak-
jasmno i stovasmu,
zi red u razredu.
as „opravio de-
kako je gospodar
pri mah pogledao
o vrat bi mu pre-
ekle, krv bi mu
av tresse od ljuti-
onoj tišini, što bi
čuo komarac da
amo uprepašeni
silna srdžba pre-
biti se knjigami,
glavi koja bi mu
bi jedan trenutak
o gospodar Pero,
odnik, da se ra-
prekinuta daha
pitljivo i bojaž-
u vrata, na koja
ti. Kad bi se po-
ti nas po redu
ise ne bijaše lju-
služnik Schwein-
razreda pognute
čisto ubijeni.
(*Sljedi*).

radni salon, opskrbljivši ga svim potrebnim za ručne
radnje. Zaslužuje svaku hvalu i priznanje i dubro-
vačko patriočno pučanstvo, kao i općine iz dubro-
vačkog okruga, jer se svako bez razlike naprezao, da
što bolje i obilatije prinese na korist ove rodoljubne
i humane stvari.

Kako za božićni dar, tako i za Crveni, Srebreni,
i Zeleni Krst uspjeh je nadmašio svako očekivanje.
Do 23 o. m., sakupilo se u Dubrovniku: Za Crveni
Krst kruna 75.338.50; za Srebreni Krst u novcu kruna
20.622.59; za Srebreni Krst u zlatnim i srebrnim pre-
dmetima u vrijednosti kr. 1632, a za Zeleni Krst vu-
nenog materijala u vrijednosti kr. 25.000; usve dakle
kruna 122.593.09. U korčulanskom kotaru, koji spada
pod dubrovačku biskupiju, sakupilo se za Crveni Krst:
u novcu kr. 35.851, a u naravi kr. 2.569. Usve se
dakle sakupilo kr. 161.013.09.

No u ovu svotu nije unesena proračunana vrijednost
bogatog vunenog materijala, upravljenog od
pučkih škola dubrovačkog okruga, niti ono što se
sakupilo u korčulanskom kotaru, što pripada pod
dubrovačku biskupiju. U navedeni iznos nije ubrojena
spomenuta svota u novcu, što je sakupljena za božićni
dar, kao niti vrijednost poslana 73 sanduka. Kad se
sve to pridruži, ukupna svota do 23 o. m. dosiže do
200.000 kruna.

Takovo, svake hvale dostojno, pregnuće bilo na
čast i ponos našem patriotskom pučanstvu!

Objed za ranjene vojnike u bolnici.

U zemaljskoj bolnici u Arbanasima bio je jučer,
na Novo ljetu, prirerjen svečan objed za ranjene i
bolesne vojnike, koji se ovdje nalaze na liječenju i
oporavljanju. Za objedom je bilo 40 vojnika.

Preko objeda ravnatelj bolnice dr. Marcellé po-
zdravio je vojnike lijepom i ljubeznom besjedom, koja
ih se vrlo ugodno dojmila. U ime ranjenih vojnika
odgovorio je i zahvalio je na usrdnome pozdravu straž-
meštar dobrovoljac Ramov.

Za Crveni Krst.

Pišu nam iz Visa, 20 decembra
Mjesni odbor Crvenoga Krsta pokazao je u
svome djelovanju svu svoju rodoljubnu dušu prema
našoj hrabroj vojsci. Odbor je iznegu dragih stvari
poslao kovčeg pun rublja i svojski se zauzeo, da što
više darova pošalje za Božić našim vojnicima na bo-
jišta.

Zato je odbor najprije priredio u Hrvatskom
Domu lutriju, kojoj je bila svrha, da se 66. godi-
šnjica vladanja Njegova Veličanstva našega premlito-
stivog Vladara proslavi i uzvišenim humanitarnim čin-
om na korist naših junaka boraca na krvavome
bojištu. Na lutriju su pristupovali članovi odbora za
Crveni Krst i mnogo svjeta iz sviju slojeva.

Predsjednik odbora gosp. S. Topić, prije nego je
započela zabava, oertao je kratkom ali jezgrovitom
besjedom svrhu lutrije i zamolio je prisutne, da što
obilatije prinesu za naše vojnike. Govor je završio
trokratnim „živio“ Njegovu Veličanstvu Cesaru i našoj
hrabroj vojsci.

Na zabavi se dobila lijepa svota od 342 Kruna.
Mjesni odbor za Crveni Krst nije se zadovoljio
tijem radom. Njegova uprava, u kojoj su gosp. S.
Topić, nadžupnik don S. Bončić i školski upravitelj
J. Grčina, zašla je i u puk, da sakuplja novčane priloge
i darove u naravi za božićni dar našim vojnicima na
bojištu. Uspjeh je bio veoma dobar: sakupio se iznos
od 241 krunu i mnogo krunih darova.

Decesso.

È morto l'ultimo giorno dell'anno Stanislao
Orlich, fratello del defunto direttore della tipografia
in cui si stampa il nostro giornale, e che aveva con
lui comuni molte belle doti dell'animo. Industriale
operoso e intelligente, probo e benefico, fu consigliere
molto apprezzato della Camera di Commercio ed
Industria, ottimo cittadino e padre di famiglia. Ai
congiunti le nostre condoglianze.

Poštanske vijesti.

U poštanskom saobraćaju sa Bosnom-Hercegovini
pripušteni su odsad unaprijed takogjer i paketi
sa knjigama i drugim privatnim stamparskim proiz-
vodima. Sadržaj ovih paketa podložan je u Bosni-
Hercegovini pregledanju.

Nesreća ili samobijest?

Javljuju iz Šibenika 29 decembra.
Preksinoć oko 9 1/2 sati u večer hicem iz svoga
samokresa zadao je s-m sebi neprebolivu tešku ozleda
na glavi Krešimir Biskupović, sin finacijskog nad-
stražara, rodom iz Korčule, učenik četvrtog razreda
ovdješnje realne gimnazije. Mladicu je 15 godina.
Sami Krešimir veli, da je prije desetak dana na-
šao na obali ugljena nabiven samokres sa pet oštrih
naboja i da ga je kod kuće držao u potaji. One več-
eri da se igrao samokresom u postelji, pak da je
zakunjuao, a pri tome da se odapeo samokres, tako
da ga je kugla pogodila u glavu. U istoj je sobi bio
trinaestogodišnji mu brat Ivan, takogjer realac, koji
da je spavao, a probudio se na zapomaganje ranje-
noga brata.
Kugla je prošla od slijepog oka prema čelu i
ostala u mozgu. Nesretnik se nalazi u užasnim bolo-
vima i svakoga mu se časa očekuje smrt.

RAZLIČITE VIJESTI

Ime i grb obitelji Este N. V. Nadvojvoda
Karlu Franju Josipu.

Njegovo Veličanstvo dopustilo je, da Njegova
Visost Nadvojvoda Nasljednik prijestola Karlo Franjo
Josip spoji sa svojim imenom i grbom ime i grb
obitelji Este.

Pokojni Nasljednik prijestola Franjo Ferdinand
odredio je oporukom od 3 juna 1907, da imetak obi-
telji Este i vojvode Modenskoga uz naslov i grb na-
slijedi Nadvojvoda Karlo Franjo Josip za sebe i po-
tonke iz svog istorodnog braka.

Nakon smrti Nadvojvode Franja Ferdinanda
d'Este, vojvode Modenskoga, koji je umro 20 no-
vemбра 1875, izumrla je i druga loza Modenske kuće,
koja ne vlada. Nadvojvoda Franjo Ferdinand naslje-
dio je to veliko obiteljsko imanje i primio naziv
„d'Este“.

Naslijedivši imanja obitelji umnoga Este, koga
su nekada slavili Ariosto i Tasso, pokojni Nasljednik
prijestola naslijedio je i ljubav za sve, što je umje-
tnički i lijepo. U prvine redau dao je iz dvorca Cat-
taio prenijeti u Beč i urediti zbirke grofovске obitelji
Obizzi. Te su zbirke dovezene posebnim teretnim
vlakom od 20 željezničkih kola. Prvi je osnivac te
zbirke bio grof Tomasso, koji je u 17. vijeku bio u
saobraćaju s mnogim talijanskim arheolozima, i od
njih je nabavio mnogo starih umjetnina iz Etrurije,
Grčke i iz okolice Padove. On je sami preduzeo u

okolici Padove pomnjivo zasnovana iskapanja, pak je
tom prilikom našao mnogo dragocjenih natpisa. Nje-
govi su nasljednici opet uredili zbirku starih glazbala,
oružja i novaca.

Kada je pokojni Nasljednik prijestola naslijedio
dvorac Cattaiu, bilo je u njemu preko 300 kipova,
poprsja i torsa. U cijelju su zbirci najdragocjeniji
predmeti 20 etruških žara s raznim prizorima iz mi-
tologije. Na jednoj je prikazana otmica Helene, na
drugoj borba Kadna sa zmajem. Jednako su zanim-
ljiva i 64 rimska reliefa, od kojih dva prikazuju
lijepu djevojku. U zbirci novca sabrano je 14.600
komada, ona je prva dovezena u Beč. Bogastvo zbirke
oružja sastoji se u sredovječnim bojnim opremama,
lukovima, mušketa na kotačima i turskom oružju.
Ima tu i nekoliko kožnih topova, kakve je upotreblja-
vao švedski kralj Gustav Adolf, i nekoliko obica, koje
je napravio graditelj dvorca Cattaiu Pio Enea degli
Obizzi.

Sve su te umjetnine pripale sada Njegovoj Vi-
sosti Nadvojvodi Nasljedniku prijestola Karlu Franju
Josipu, kao nasljedniku mecenatske obitelji d'Este.

Admiral Eberan.

U Beču je prošle subote u večer umro u 86
godini života Aleksandar pl. Eberan, e. i kr. umiro-
vljeni admiral.

Pokojnik, koji se rodio u Brnu 29 aprila god.
1829, stupio je 21 septembra g. 1849 kao kadet u
ratnu mornaricu. Iste je godine učestvovao u po-
morskom ratu. I god. 1859 učestvovao je u ratu kao
poručnik linijskog broda i bio je odlikovan vojnim
krstom za zasluge. God. 1861 bio je imenovan frega-
tnim kapetanom, a g. 1866 kapetanom linijskog broda.
Još prije nego je te godine buknuo rat, izjavljeno mu je
previšnje zadovoljstvo radi priznanja njegovih oso-
bitih zasluga, koje je stekao pri gašenju požara, koji
je bio buknuo na fregati „Novara“. God. 1870 odli-
kovan je viteškim krstom Leopoldova reda. God. 1878
bi imenovan zapovjednikom pomorskog kotara u Tr-
stu, a u oktobru iste godine bi promaknut kontre-
admiralom. Od god. 1879 do god. 1881 bio je zapo-
vjednikom eskadre. Godine 1881 postao je predsjedni-
kom trajnoga topničkog povjerenstva. God. 1883 bi
imenovan zamjenikom predstojnika pomorskog od-
sjeka Fridriha bar. Böcka, te je poslije odstupao ovoga
vodio poslove odsjeka do imenovanja Sternecka Böc-
kovim nasljednikom.

God. 1886 Eberan bi imenovan podadmiralom.
God. 1887 bi mu udjeljen Red željezne krunne drugog
razreda, a god. 1890 vojni službovni znak drugog
razreda. God. 1891 bi imenovan pravim tajnim sa-
vjetnikom. God. 1893 bi odlikovan Velikom krstom
reda Franja Josipa. God. 1896 bi imenovan admira-
lom. God. 1897 bi odlikovan prigodom pedesetogodi-
šnjega služenja vojnim službovanim znakom pr-
vog razreda i Redom željezne krunne prvog razreda.
Na 1 novembra god. 1897 Eberan prešao je u stanje
mira.

God. 1886 Eberan bi imenovan podadmiralom.

God. 1887 bi mu udjeljen Red željezne krunne drugog
razreda, a god. 1890 vojni službovni znak drugog
razreda. God. 1891 bi imenovan pravim tajnim sa-
vjetnikom. God. 1893 bi odlikovan Velikom krstom
reda Franja Josipa. God. 1896 bi imenovan admira-
lom. God. 1897 bi odlikovan prigodom pedesetogodi-
šnjega služenja vojnim službovanim znakom pr-
vog razreda i Redom željezne krunne prvog razreda.
Na 1 novembra god. 1897 Eberan prešao je u stanje
mira.

Zadnje vijesti.
Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.
Bojevi njemačkih četa.
BERLIN, 2. (Službeno). Neprijateljski napadaji
na naše položaje na dunama i pokraj njih na sjever
Nieuport-a bili su odbijeni. U Argonnama na cijeloj
me su frontu naše čete dalje uznapredovale. Že-
stoki francuski napadaji na sjever Verdun-a kao i
na front od Ailly do Apremont-a na sjever Com-
mercy bili su odbijeni uz teške gubitke po Francuze.
Zarobili smo 3 časnika i 100 Francuza. Našim je če-
tama pošlo za rukom da sasvijem zauzmu Bois Brulé,
o koji se vodila živa borba.
Na istočnoj pruskoj granici i u Poljskoj na istok
Pilice nije se zbilja nikakva promjena. Na istok Bzure
i odsjeka Ravke uznapredovali su naši napadaji, po
vremenu koje je u neku ruku povoljno.

Vrhovno zapovjedništvo vojske.

Pješadijski general vit. Frank umirovljen.

BEČ, 2. „Armee-Verordnungsblatt“ objavljuje po-
stavljanje u stanje mira pješadijskoga generala Libo-
rija vit. Franka na njegovu molbu, koju je podnio
iz zdravstvenih razloga.

Telegrammi della Redazione.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

I nostri combattimenti nella Polonia russa ed in Galizia.

VIENNA, 31. Si comunica ufficialmente: Ieri i
Russi spiegarono in Bucovina e sui Carpazi una più
vivace attività. Le nostre truppe si affermano sul
fiume Suczava nella regione superiore del Czeremosz,
indi ad ovest sulle creste dei Carpazi, nella valle del
Nagy-Ag e presso Oekörmezö, dove ieri un nuovo
attacco del nemico fallì con gravi perdite, ed in fine
nella regione superiore della Latorca ed a nord del
valico di Uzsock. Ad ovest di questo valico, il nemico,
che qui sospese la sua avanzata, non ha nelle proprie
mani alcun passo nei Carpazi. Nella zona di Gorlice
ed a nord-est di Zaklicyjn ieri ed anche la notte
scorsa vennero respinti dovunque violenti continui
attacchi russi. Sulla Nida regnò tranquillità. Più in
là, verso nord, l'attacco degli alleati progredisce.
Dinanzi a Przemyśl venne constatata la presenza di
pattuglie russe in uniformi austro-ungariche. Gli uffi-
ciali ed i soldati nemici che si servono di questa
illecita astuzia di guerra non hanno alcun diritto ai
favori concessi dalle leggi internazionali né dagli usi
di guerra.
Sul teatro della guerra balcanica regna quiete.
Ad est di Trebinje la nostra artiglieria, dopo un
combattimento di parecchie ore, costrinse i Monte-
negrini a ritirarsi.

VIENNA, 1. Si comunica ufficialmente: I comb-
attimenti sui Carpazi e nella Bucovina continuano;
ieri essi non condussero ad alcun mutamento della
situazione.
Nel settore della Biala ed a sud di Tarnow
durante la giornata e durante la notte furono respinti
ripetuti attacchi nemici, con gravi perdite dell'avver-
sario. Le nostre truppe fecero in questo incontro
2000 prigionieri e s'impossessarono di 6 mitraglia-
trici. A nord della Vistola una densa nebbia incess-
sante impedisce ogni attività guerresca; quindi in
parte vi domina la quiete, in parte si fanno progressi
di minore entità.
Sul teatro della guerra meridionale nulla accadde.

Il ricevimento di Capo d'anno a Budapest.

BUDAPEST, 1. Al ricevimento del partito del la-
voro, il giorno del Capo d'anno, il Presidente dei ministri
Tisza rispose all'allocatione del presidente del partito
Khuen Hedervary, il quale accentuò l'unità della
nazione Ungherese, pronta a sacrificarsi fino all'ul-
timo per abbattere i nemici collegati.

Il conte Tisza pronunciò un lungo discorso, in cui
rilevò l'amore alla pace della Monarchia; respinse recisa-
mente la supposizione che noi facciamo una guerra
preventiva; rilevò la sorpresa dei nemici, che invece
di trovarsi di fronte una Monarchia, come essi pre-
tendevano, in stato di marasma, ebbero le prove della
sua unità e del suo spirito di sacrificio e di abnega-
zione. Le conseguenze militari della ritirata in Serbia
saranno in assai breve tempo pareggiate. Ma mi ad-
dolora — disse — soltanto che un esercito, il quale ha
combattuto contro la preponderanza numerica di un
nemico sotto ogni riguardo eminente, che in mezzo
ad enormi difficoltà di terreno, in eroici combatti-
menti spiegò una bravura senza esempio, abbia per-
duto, almeno agli occhi del pubblico questa gloria,
perché si esigeva da esso qualche cosa di sovra-
umano.

Il Presidente dei Ministri accentuò la reci-
proca fiducia, l'amore e la stima degli eserciti ger-
manico ed austro-ungarico, i quali compiono in
comune magnifiche gesta; rilevò parimenti la com-
pleta armonia fra i comandi degli eserciti e la piena
solidarietà fra la nostra Monarchia e l'Impero ger-
manico ed i loro capi politici, i quali — come il Pre-
sidente dei Ministri poté constatare nei suoi colloqui
al quartiere generale germanico — sono animati da re-
ciproca fiducia e si studiano parimenti di trattare di
comune accordo tutte le grandi questioni che stanno
in rapporto colla guerra e col periodo susseguente
alla guerra. Relativamente alle questioni politiche
presenti e future esiste un accordo perfetto.

In questa guerra il dualismo ha subito la prova
del fuoco. Dopo i grandi sacrifici fatti dalla nazione
Ungherese per le finalità comuni della Monarchia,
certe tenenze centralizzatrici in Austria perdettero
ogni ragione d'essere.

Il Presidente dei Ministri concluse esprimendo
il desiderio che alla nazione ungherese sieno concessi
quindi innanzi anni più felici e più tranquilli. (Entu-
siastiche grida di „Eljen“).

Il generale di fanteria v. Frank pensionato.

VIENNA, 2. L'„Armee-Verordnungsblatt“, an-
nuncia essere stato collocato nello stato di riposo,
a sua richiesta, per riguardi di salute, il generale di
fanteria Liborio cavaliere de Frank.

I combattimenti degli eserciti germanici.

BERLINO, 31. Grande quartiere generale: Sul
teatro occidentale della guerra lungo la costa, in ge-
nerale regnò quiete. In una masseria a sud est di
Reims, da noi fatta saltare, fu annientata un'intera
compagnia francese. Forti attacchi francesi a nord di
Chalon furono respinti. Nelle Argonne occidentali, ove
abbiamo preso parecchie trincee e fatto prigionieri
oltre 250 Francesi guadagnammo considerevolmente
terreno. Nella regione di Flirey i tentativi francesi di
attacco fallirono. Parimenti si fransero gli attacchi
francesi ad ovest di Sennheim.

Sul teatro della guerra ad oriente, la situazione
nella Prussia orientale, in Polonia ed a nord della
Vistola è inalterata. Continuano i combattimenti sulla
Bzura e ad est della stessa. Nella regione di Rawa
la nostra offensiva fece dei progressi. Sulla riva orien-
tale della Pilica la situazione è inalterata.

Il Wolff Bureau apprende dal quartiere generale:
Le truppe germaniche fecero nell'ingseguimento sus-
seguente ai combattimenti presso Lodz e Lowicz oltre
56.000 prigionieri; fecero bottino di molti cannoni e
mitragliatrici.

In complesso la preda fatta nella nostra offen-
siva in Polonia, cominciata l'11 novembre, è salita
così a 136.600 prigionieri, oltre 100 cannoni ed oltre
300 mitragliatrici.

BERLINO, 1. Ufficiale: Presso Nieuport nulla
accadde di essenziale. Ad est di Bethune, a sud della
Manica, abbiamo strappato agli Inglesi alcune trincee.
Nelle Argonne i nostri attacchi progredirono ulterior-
mente. Caddero ancora nelle nostre mani 400 prigio-
nieri, 5 mitragliatrici, 4 lanciamine e numerose altre
armi e munizioni. A nord-ovest di Saint Mihiel, presso
La Lahaymeix, abbiamo bombardato e incendiato
l'accampamento francese. Tutti gli attacchi presso
Flirey e ad ovest di Sennheim, ieri rinnovatisi, ven-
nero respinti.

Al confine orientale della Prussia ed in Polonia
la situazione rimase inalterata. Densa nebbia impedi-
sce le operazioni.

BERLINO, 1. Dal grande quartiere generale si
annuncia: La preda di guerra fatta nel mese di di-
cembre dalle nostre truppe, combattenti nelle Argonne,
ascende complessivamente a 2950 prigionieri non feri-
ti, 21 mitragliatrici, 14 lancia-mine, 2 cannoni revol-
ver ed un mortajo di bronzo.

BERLINO, 2. Gli attacchi nemici contro le no-
stre posizioni nelle dune e lungo le dune a nord di
Nieuport, furono respinti. Nelle Argonne le nostre
truppe fecero su tutto il fronte ulteriori progressi.
I violenti attacchi francesi a nord di Verdun, nonché
contro il fronte da Ailly ad Apremont, a nord di Com-
mercy, furono respinti con gravi perdite per i Fran-
cesi. Vennero fatti prigionieri tre ufficiali e cento fran-
cesi. Alle nostre truppe riesci di occupare tutto il
Bois Brulé calorosamente contrastato.

Sul confine della Prussia orientale e nella Po-
lonia, ad est di Pilica nessun mutamento. Ad oriente
del settore della Bzura e della Rawa i nostri attac-
chi progredirono con un tempo relativamente favore-
vole.

La suprema direzione dell'esercito.

Un ordine del giorno dell'Imperatore Guglielmo.

BERLINO, 1. L'Imperatore emanò un ordine
del giorno all'esercito, in cui dopo accennati alle
splendide vittorie ottenute, ai grandi successi consen-
guiti, e commemorate le gloriose gesta della flotta,
dice: „I nemici non sono ancora debellati; essi lan-
ciano sempre nuove schiere contro i nostri eserciti e
contro quelli dei nostri fedeli alleati; pure il loro
numero non ci spaventa. Pieni di ferma fiducia noi
possiamo guardare in faccia all'avvenire“.

I prigionieri di guerra internati in Germania.

BERLINO, 1. Secondo una statistica ufficiale, si
trovavano alla fine dell'anno in Germania come pri-
gionieri di guerra 8138 ufficiali e 577.875 soldati.

Nave di battaglia inglese colata a picco nel Canale della Manica.

BERLINO, 2. Da Londra annunciano ufficial-
mente: Questa mattina colò a picco nella Manica la
nave di battaglia „Formidable“. Alcuni piccoli in-
crociatori salvarono 71 persone dell'equipaggio. E'
possibile che altri superstiti siano stati raccolti da
altre navi.

Il Press-bureau inglese soggiunge non essere
ancora accertato se l'affondamento sia dovuto ad una
mina o ad una torpedine, lanciata da un sommergi-
bile.

La „Formidable“ è una nave di battaglia di
15.000 tonnellate, varata nel 1898, con un equipaggio
di 760 uomini.

„Formidable“ nave di battaglia; varata nel 1898, lunghezza m.
122, larghezza m. 23, pescaggio m. 8,7, dislocamento ton. 15.000;
forza motrice cav. ind. 15.511, velocità nodi 18.

Le mine nel Mare del Nord. Quattro navi colate a picco.

LONDRA, 1. Un grande piroscalo di nazionalità
ignota urtò contro una mina presso Flamborough
e colò a picco. Temesi che tutto l'equipaggio sia
perito.

LONDRA, 1. Il capitano del piroscalo olandese
„Leersum“, che in seguito all'urto contro una mina
colò a picco nel Mare del Nord riferisce di aver
veduto sabato sera affondare davanti alla propria
nave un altro piroscalo.

La nave peschereccia a vapore „Loy“ da Lo-
westoft urtò, nel Mare del Nord, contro una mina e
colò a fondo con tutto l'equipaggio.

Aeroplani germanici sopra Dunkerque.

LONDRA, 1. Il „Daily Mail“, ha da Dunkerque:
Quattro velivoli germanici lanciarono ieri per mezza
ora delle bombe sulla città. Quindici persone furono
uccise, 32 ferite. Le truppe fecero fuoco sui velivoli,
che tuttavia fuggirono via.

Il comunicato del quartiere generale turco.

COSTANTINOPOLI, 1. Il quartiere generale
annuncia: Nel Caucaso l'avanzata del grosso del-
l'esercito fa progressi, coronati da successi.

20.000 volontari Drusi partono pel campo.

COSTANTINOPOLI, 1. Un telegramma da Da-
masco reca: Il capo dei Drusi l'Emiro Said, giunto
a Damasco alla testa di 300 cavalieri, annunciò ai
Vali che 20.000 volontari Drusi erano pronti a par-
tire pel teatro della guerra.

La sessione legislativa egiziana differita.

LONDRA, 1. Il „Times“ ha dal Cairo: L'a-
pertura della sessione dell'Assemblea legislativa venne
differita al 15 febbraio.

Profughi dalla Siria in Alessandria.

LONDRA, 1. Secondo una notizia del „Times“
sono giunti in Alessandria 1500 profughi dalla Siria.

L'aviatore inglese che diresse l'attacco di Helgoland.

YMUIDEN, 1. Un battello peschereccio sbatò qui
l'aviatore inglese Hawnett, comandante della squadra
aerea che aveva ultimamente attaccato Helgoland.
Salvato in prossimità di Helgoland, rimase sette in-
teri giorni a bordo del battello, che a causa del tem-
po burrascoso non poteva farlo scendere a terra.

Scontro ferroviario in Inghilterra.

LONDRA, 1. Alla stazione di Ilford, sobborgo
ad ovest di Londra, accadde questa mattina uno
scontro di treni. Una locomotiva e parecchi vagoni
precipitarono. Vi furono 10 morti e 20 feriti più o
meno gravemente.

COMUNICATO.

Gli esercenti dei sottoscritti „Caffè“ si pregiano
di rendere noto che a partire da domani, viene abo-
lito l'uso della somministrazione delle cosiddette „cor-
rezioni“ a base di alcool (mastici e rum).

Zara, 2 gennaio 1915.

Caffè: Bristol, Centrale, Concordia,
Cosmacendi, Ai Valmati, Lloyd,
Al Porto, Alla Provvidenza.

P. KASANDRIĆ odgovorni urednik

Tiskarnica Josipa Ferrari.

Meteorologica opazanja u Zadru.

Osservazioni meteor. della Staz. di Zara.

Dan - Giorno	sahat ora	Tlak zraka Press. atmosf.	Prava i snaga vjetra		Temperatura	Olučai	
--------------	--------------	------------------------------	-------------------------	--	-------------	--------	--

Depolo Jakov 1 — Sarnečić D. 1 — Pjerotić 5 — Seitz Karl 2 — Schreinecker Karl 12 — Starčić Tezija 4 — Ventura M. 1 — Mitglor Renit 2 — N. N. 1 — N. N. 1 — Frančeschini Ivo 5 — Jericević Jerko 1 — Depolo don Božo 3 — Depolo Jakov 1 — Pausini Karlo 1 — Braća Sessa 5 — Bernardi Mato 5 — Vitaić Baro 5 — Pomenić Ivan 1 — Portolan Jozo 5 — Condenar Frano 1 — Kalodjerić 1 — Fabris Antun 5 — Franjković Niko 5 — Pinto A. 6 — Ivančević F. 5 — Tedeschi S. 50 — Ivelja Marin 6 — Romić Šime 1 — Depolo Petar 5 — Cappellina Vico 6 — Demma Nikola 1 — Vilović Frane 1 — Tedeschi P. Ivo 2 — Depolo Visko 1 — Stančić Filip 2 — Meneghelli F. 2 — Pipinić Jelica 1 — Stojanac Vukosava 2 — Vilović, učiteljica 4 — Zaffron 20 — Djeca 2 — Cvilićević Dr. Pero 25 — Marčić Marko 10 — Seitz 10 — Bernardi Gabre N. 1 — Foretić Petar pk. Vicka 2 — Kondonar Pavao 2 — Strzal-kovskij Stefica 1 — Marinović F. 2 — Bodulic Mašo 10 — Zvitković Ante 1 — Tvordenović Dinko 10 — Svoboda Inčaj 1 — Giunio 1 — Karaman Zane 5 — Marinović Marica 3 — Jurić Ante 3 — Pušić Dinko 2 — Luxardo Nikola 2 — Sangalotti A. 1 — Klarić Marin 5 — Franjević otok 10 — Vucetić D. Zeljko 10 — Tabain D. V. 1 — Sgrippa M. 2 — Jurisic Pavao 1 — Jovanović Ana 1 — Caboni N. 1 — Car Marko 2 — Joković Maksim 2 — Kričić Joso 5 — Cvilićević Niko G. 10 — Obitelj Sladović 5 — Sladović don Ivo 1 — Depolo don Ivo 20 — Arneri Rafo 2 — Kalogjera ud. 2 — Radatović Šime 2 — Sessa Vicko N. 2 — Sessa Vicko p. Antuna 1 — Zampa Miroslav 4 — O. O. Dominikanci 10 — Samostan Dominikanci 10 — Obitelj Kohn 2 — Trojan Vlado 1 — Zitić Josip 2 — Bernardi Todor 0:40 —

Kipre Nikola 1 — Depolo Mihovio 5 — Ivančević Momicia 1 — Bonoardo Stjepo 1 — Bonoardo Jakov 1 — Sessa Niko 2 — Vilović Josip 2 — Drasnić L. 2 — Gatti Josip 1 — Kamenarović Estella 2 — Sikorski Lina 2 — Skrivanić Domina 2 — Kapelina Ivan 2 — Ricci Ivica 1 — Bonguardo Jakov 2 — Lovrićević B. Ivo 2 — Lozica Jela 10 — Katalinić 4 — Zandarska Postaja Korčula 8 — Surkinić Prof. Vicko 20 — Malovan Stipan 1 — Drušković Miho 1 — Montina Alfons 6 — Jeričević J. Antun 1 — Obitelj Kapor 5 — Bernardi Niko 1 — Bernardi Stjepan 0:61 — Matijaca Ante 2 — Milošević Staka 5 — Franasović Franjo 2 — Mlinarić ud. Jelka 2 — Franasović Jelka 2 — Filippi Perica 2 — Ivančević Giovannina 2 — Boschi Mare 2 — Sponselli Kate 5 — Raffaelli Antun 5 — Boglić Anka 1 — Vukosović Maksim 5 — Boschi Tonček 5 — Kunjašić 1 — Novak N. 1 — Radimiri Amalija 20 — Baselli D. 3 — Kunjašić D. 2 — Obitelj Kirinčić 2 — N. N. 2 — Jeričević Josip 10 — Stolica Stjepan 4 — Milina Antun 1 — Carević Jozo 2 — Fazinić Josip 10 — Mirošević Dr. 50 — Foretić Ivo pk. Dinka 50 — Foretić Dmitar Kap. 30 — Fiaschi Vjekoslav 2.

U P u p n a t i: Lešić don Marin kr. 30 — Radovanović Manda 1 — Anzulović Jure 10 — Anzulović Matij 2 — Anzulović Ante 2 — Perdića Mate 10 — Perdića Ivan 2 — Perdića Mate 3 — Piculo Jaka 2 — Luke 3 — Piculo Jaka 2 — Ivana 2 — Piculo Ante 2 — Poša Nikola 3 — Perdića Nikola 3 — Poša Paval 2 — Poša Marko 8 — Tarac Antun 3 — Tarac Petar 3 — Poša Nikola 9 — Vlačić Ivan 0:40 — Vlačić Frana 1 — Vlačić Paval 1 — Vlačić Jaka 1 — Vlačić Žuva 1 — Farac Marko 5 — Farac Matija 1 — Šain Marko 2 — Radovanović Jaka 1 —

Radovanović Jerko 2 — Farac Kata 1 — Poša Antun 10 — Farac Matija 1 — Farac Ivan 2 — Šain Manda 2 — Mazurana Frana 3 — Farac Frana 1 — Farac Mara 1 — Poša Jaka 1:60 — Šain Jakov 2 — Perdića Matij 2 — Perdića Matija 1 — Perdića Matij 3 — Perdića Cvita 1 — Perdića Jaka 1:40 — Perdića Kata 1 — Šain Matija 1:30 — Šain Kata 1 — Tvrdetić Ivan 1 — Tvrdetić Mara 1:20 — Farac Ivan 2 — Šain Kata 0:40 — Radovanović ud. Frana 1 — Radovanović Lucija 1 — Radovanović Antun 1 — Radovanović Lucija 1 — Vlačić Matija 1 — Vlačić Mara 2 — Farac Marko 2 — Farac ud. Kada 3 — Poša Matij 3 — Blitvić Mara 2 — Blitvić Ivan 2 — Blitvić Jure 1 — Vlačić Kata 1 — Vlačić Ivan 1 — Vlačić Matija 1 — Vlačić Frana 1 — Vlačić Paval 4 — Vlačić Kata 1 — Poša Nikola 5 — Poša Frana 2 — Nikole 2 — Poša Frana kei Antuna 1 — Poša Ante 1:20 — Segedin Manda 1 — Poša Antun 1 — Poša Lucija 2 — Antuna 1 — Poša Lucija 2 — Nikole 1 — Poša Lucija 2 — Antuna 2 — Poša Matija 1 — Vlačić Kata ud. Marka 1 — Vlačić Kata 2 — Pavla 2 — Vlačić Jaka 1 — Farac Kata 2 — Radovanović Kata 2 — Šain Jaka 2 — Šain Matija 1 — Šain Ivan 1:60 — Šain Lucija 2 — Šain Jaka 2 — Tvrdetić Matija 1 — Tvrdetić Jaka 0:50 — Tvrdetić Nikola 0:80 — Šain Ivan 2 — Poša Ante 1 — Vlačić Matija 1 — Laus Manda 1 — Laus Jaka 1 — Tvrdetić Ivan 1 — Vlačić Nikola 2 — Vlačić Paval 5 — Vlačić Marko 3 — Farac Marin 2 — Farac Jakov 3 — Poša Antun 10 — Farac Jakov 2 — Vlačić Manda 2 — Vlačić Marko 1 — Poša Matij 1 — Farac Antun 1 — Farac Matija 1 — Farac Jure 1 — Farac Matij 1 — Vlačić Mara 1 — Stančić Antun 1 — Stančić Ivan 1 — Stančić Jaka 1 — Stančić Kata 1 —

1 — Stančić Marko 2 — Poša Marin 1 — Stančić Mara 2 — Matija 1 — Stančić Mara 2 — Petra 1 — Stančić Ivan pk. Ivana 2 — Stančić Ivan Ivanov 1 — Stančić Kata 1 — Farac Jure 5 — Farac Matija 1 — Farac Frana 1 — Farac Antun 2 — Farac Matija 1 — Farac Matij 1 — Segedin Matija 3 — Segedin Kata 3 — Farac Mara 1 — Blitvić Matija 1 — Blitvić Kata 1 — Šain Manda 2 — Perdića Matija 1 — Farac Lucija 1 — Farac Kata 1 — Blitvić Mara 2 — Blitvić Mara 1 — Farac Mara 1 — Poša Marko 3 — Stančić Marko 1 — Blitvić Jakov 2 — Šain Jure 1 — Šain Marin 2 — Farac Petar 5 — Farac Jure pk. Petra 5 — Farac Jure pk. Marko 5 — Farac Ivan 4 — Farac Nikola 5 — Poša Jure 3 — Farac Jaka 0:35 — Farac Antun 5 — Radovanović Ivan 1 — Blitvić Frana 1 — Farac Mara 1 — Perdića Mara 1 — Blitvić Jaka 1 — Poša Ivan 2 — Farac Matij 2 — Tvrdetić Antun 2 — Stančić Matij 1 — Farac Frana 1 — Farac Marko 10 — Farac Frana 1 — Farac Matija 1 — Farac Jure 2 — Segedin Matija 1 — Farac Nikola 3 — Farac Ante 2 — Tvrdetić Mara 2 — Tvrdetić Antun 8 — Farac Ivan 2 — Vlačić Ivan 1 — Anzulović Lucija 1 — Anzulović Fila 1 — Poša Frana 1 — Stančić Mara 1 — Stančić Tera 1 — Stančić Antina 1 — Stančić Kata 1 — Stančić Mara 1 — Anzulović Jaka 1 — Anzulović Frana 2 — Antuna 1 — Anzulović Frana 2 — Petra 2 — Piculo Anta 1 — Piculo Matija 1 — Perdića Kata 1 — Perdića Matija 1 — Perdića Lucija 1 — Perdića Matija 1 — Perdića Ivan 1 — Perdića Kata 1 — Perdića Mara 1 — Perdića Jaka 1 — Perdića Nikola 1 — Perdića Kata 1 — Vlačić Andrijana 1 — Vlačić Matija 1 — Vlačić Matij 1.

od. XXV
DODAT
Objaviteju Dalm
Cijena je na g
om Objaviteju
3 za Austro-Uga
8 para, a pojed
Pitajna za pro
plata, tu ce po
naju.
Pisana i novee
Za uvratu Og
Prvim janu
teju Dalmatin
samo „Smot
ćenim na čelu
Gospoda p
nojlena su da
te pretrpjeti
Zupski ur
ostani u Dalm
niski* i za „S
to sve u
Dok traje
almatinski* i
S obzirom
ostanski i dru
sta, to je cij
matinski* pov
upisne urede, p
Dalmaciji cij
To se poz
jeseca.
Oni koji
teju Dalmatin
bieno.
Zadata
U ratu,
svjetska povij
na narodnosn
lina osvojila
narod uzmo
Nijma je poz
lika, eda dac
sti, svojoj č
širenjem, ili
gram neumje
čnosti, za k
rije javno i
ime imperija
narodnosnoj
vornici i pis
oga što im
njiti oduzim
i da se mor
noće da je
bodnu spos
pojedinih.
Austrija
ine i preživ
ju, koje o
narodi su
ne mogu o
morja, Dalm
Bosne, južn
čkih pokraj
ravske. Sva
a uz to mo
Mjestimice
zaltvorene g
ipak zbijen
To je podn
mašaju nen
nepregledn
raskršću Ev
kao nešto
dnu držav
nego dalek
lika. Tako
rodnosna l
žave, pred
revina, čim
države, po
svoje okol
tarnjoj nu
nosne poti
okolica.
Monar
može sruši
Nijedna, m
djelove ras
rodnosnog
biti pravde
može svak
to dopušt
trebe cjeli
zičneome s
kojom sus
nula u nj
nosnoga l
narodnosn

ELISIR STOMACALE CORROBORANTE

ELISIR STOMACALE CORROBORANTE

Milioni
adoperano contro la
TOSSE
raucedine, catarro e in-
gerimento, tosse con-
vulsive le
Kaiser Caramelle
pettorali
(con tre abeti)
6050 certificati di medi-
ci e privati
attestano il buon successo
Bomboni oltremodo
piacevoli e gustosi.
Pacchetti 20 e 40 cent.
Scatole 60 cent. Vendesi
presso: Giorgio e Spiri-
dione Brčić Droghieri in
Zara; P. Novak farmacia in
Lesina; S. Boglich farm
in Knin; Norberto Cindro
farm. in Traù; A. Karlovac
farm. in Cittavecchia e
G. de Borzatti farm. in
Milna.

Po previšnjem ovlastenju Nj. c. i k. A. Veličanstva Dietro autorizzazione Sovrana di S. M. I. e R. Apostolica

IZVANREDNA C. K. DRŽAVNA LUTRIJA
za svrhe ratnog staranja

Ova NOVČANA LUTRIJA ima: 21.146
zgoditaka u gotovu novcu u ukupnoj vrijed-
nosti od 625.000 kruna.
Glavni zgoditak iznosi:
200.000 Kruna

Vučenje će biti javno na 28 januara 1915.
JEDNA SREČKA STOJI 4 KRUNE

Srećke se nabavljaju kod odsjeka za dobrotvorne lutrije u Beču III., Vordere Zollamtsstrasse 5, u lutrijskima kolekturama, kod prodaja duhana, kod porožnih, poštanskih, brozavljanih i željezničkih ureda, kod mjenjačnica, i t. d. — Osnove vječnja šalju se prodavaocima srećaka badava.

Srećke se šalju prosto od poštarine.
Od c. k. Ravnateljstva generalne Državne lutrije.
Odjel lutrije za dobrotvorne svrhe.

STRAORDINARNA I. R. LOTTERIA DI STATO
per scopi di previdenza di guerra

Questa LOTTERIA di DENARO contiene 21.146
vincite in contanti nell'importo complessivo
di corone 625.000.
La vincita principale importa:
200.000 Corone.

L'estrazione avrà luogo public. addi 28 gennaio 1915.
UNA CARTELLA COSTA 4 CORONE.

Le cartelle sono d'acquistarsi nella sezione per le lotterie di beneficenza in Vienna, III., Vordere Zollamtsstrasse 5, collettore del lotto, trafficanti tabacco, uffici d'imposte, di Poste, Telegrafi e ferrovie, cambia-valute, ecc. — Piani del giuoco gratis.

Le cartelle si spediscono senza spese.
Dall'I. r. Direzione generale delle Lotterie dello Stato.
Sezione Lotterie a scopi di beneficenza.

Zakonom zaštićen

Ratni časovnik 1914!

Sa dvostrukim reljefom: Nj. Veličanstvo Cesar Franjo Josip I. i Vilim II. Mit vereinten Kräften ili Viribus unitis 1914, ili sa službenim saveznim Krstom c. i k. Ratnoga Ministarstva: od čelika ili nikla kr. 5, sa kožnim povezom na lakat kr. 6, sa radijskim brojevima kr. 10, sa džepnim budilnikom kr. 15, jeftin časovnik od nikla kr. 3, lanac na ratni časovnik kr. 1; 3 godine jamstva. Šalje uz pouzede Prvo skladište ratnih časovnika

MAX BÖHNEL,
Beč, IV. Margarethenstrasse 27/69.
Izvorni tvornični cjenik besplatno.

Presso la Libreria di
S. ARTALE — ZARA

Nuova collezione di
Carte topografiche della guerra

1 Polonia russa (carta generale) — 2 Polonia russa (confine da Kalisch a Grubeschow) — 3-4. Polonia russa (Prussia orientale e Galizia settentrionale) — 5. Francia settentrionale e Belgio — 6. Parigi (col raggio fino Reims, S. Quentin e Amiens) — 7. Inghilterra meridionale (Francia settentrionale, Belgio e Olanda) — 8. Europa centrale (Stati belligeranti e neutri) — 9. Dardanelli e Bosforo (con l'Asia minore, l'Egeo fin Salonico) — 10. Russia meridionale Mar nero e Mar caspio) — 11. Egitto inferiore (con la Siria, la Cilicia e Cipro) — 12. Egitto (con il canale di Suez, il golfo di Acaba e la penisola di Sinaj).

Tutte le 12 carte vendonsi unite, a Cor. 2,88, più separatamente, la carta della Serbia e Montenegro a cent. 24

Fuori di Zara, pagamento anticipato verso spedizione franca di spese postali.

L'I. R. Priv.

STABILIMENTO AUSTRIACO DI CREDITO
PER COMMERCIO ED INDUSTRIA
(fondato nell'anno 1855).

Capitale e Riserve Corone 243,000,000

Filiale in Trieste, Piazza Nuova N.ro 2
(EDIFICIO PROPRIO)

assume nelle sue
CELLE CORAZZATE IN ACCIAIO
(costruite dalla ditta mondiale Arnhem di Berlino) e garantite contro il fuoco e l'iscasso la custodia ed amministrazione di valori nonché la sola custodia di plichi chiusi e dà in locazione nelle dette celle corazzate

CASSETTE DI SICUREZZA (SAFES)
di dimensioni diverse, nelle quali possono venir riposti — sotto chiusura reciproca della Banca e del cliente — carte di valore, documenti, gioielli ecc., ecc.

La FILIALE dello STABILIMENTO DI CREDITO assume
Depositi a risparmio verso libretti di versamento
sui quali abbuona, sino a nuovo avviso, l'interesse del

(tenuto a carico dell'Istituto l'imposta rendita)
e si occupa, oltre a tutte le altre operazioni di banca, anche dell'assicurazione di titoli contro le perdite derivanti dalle estrazioni con la minima vincita.

<p>Kupuje i prodaje Vrijednostne Papire, Devize i Valute.</p> <p>Obskrbljuje Inkasa i Isplate na sva tu i inozemska tržišta.</p>	<p>Dionička glavnic 80 milijuna</p> <p>ŽIVNOSTENSKÁ BANKA PODRUŽNICA U TRSTU</p> <p>Brzojavni naslov: „ŽIVNOSTENSKÁ“</p> <p>Ispostave: GRADO i OPATIJA.</p> <p>IZVRŠUJE SVE BANKOVNE POSLOVE.</p>	<p>Pričuvne zaklade 25 milijuna</p> <p>SAFES DEPOSITS uz najpovoljnije uvjete</p> <p>Prima na čuvanje i upravu EFEKTE i DRUGE VRIEDNOTE</p>
--	--	--